

تجارتی است که نوشته شده و مطابق آن قانون يك وظائفی برای رئیس محکمه تجارت قائل شده اند البته برای اجرای آن قانون یک نفر شخص ورزیده و مجرب تری لازم است و اجرای قانون تجارت البته مستلزم اینست که رئیس محکمه تجارت یک نفر آدمی باشد که نسبتاً لایق باشد چنانچه تا بحال که قانون تجارت نبود هیچوقت بفکر لایحه نیفتاده بودند و الا در چیزی که باعث تقدیم این پیشنهاد شده است همان تصویب قانون تجارت است که شروع اجرای آن شده است و در موقع شروع اجرای آن اینطور نظر آمده است که باید بدست اشخاص لایق و با رتبه بالاتری اجرا شود اما اینکه فرمودند در ولایات چه میشود در این جا درست دقت فرمودند مثلا در مشهد اگر محکمه ابتدائی درجه دو را ندارد البته مجبور نیستند که محکمه تجارت آنجا را درجه دو قرار بدهند ممکنست يك درجه پست تر قرار دهند اینست که این رعایتها شده و درجات محکمه تجارت در نقاط مختلفه از نقطه نظر اهمیت محل معین و تشکیل خواهد شد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای می گیریم به کفایت مذاکرات

شریعت زاده - بنده مخالفم

رئیس - آقای یاسائی مخالف بودند و اظهار نمودند چرا رعایت نظام نامه را نمی فرمائید؟ رای گرفته میشود بکفایت مذاکرات

آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است - رای گرفته میشود بشورثانی در این لایحه آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد بقدر چند دقیقه تنفس داده می شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است (در این موقع نیم ساعت قبل از ظهر)

جلسه برای تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین

منشی - م- شهاب

منشی - ع- خطیبی

جلسه ۲۴

صورت مشروح مجلس پنجشنبه پانزدهم بهمن ۱۳۰۴ مطابق بیستم رجب سنه ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای تدین تشکیل گردید

صورت مجلس سه شنبه سیزدهم بهمن ماه را آقای آقامیرزا شهاب قرائت نمودند

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - در دستور عرض دارم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - در دستور عرض دارم

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - عرضی ندارم

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - آقای طاهری را دیدم غائب بی اجازه نوشته اند در صورتی که ایشان سه ماهه اجازه داشتند در وسط اجازه شان برای کار مجلس مؤسسان آمدند به طهران و مراجعت کردند و هنوز مدت ۴۰ ماهشان منقضی نشده است

خواهش می کنم اصلاح فرمایند و غائب با اجازه نوشته شود در دستور هم عرض دارم در موقع عرض میکنم

رئیس - این يك موضوعی است که باید حل شود که اگر کسی اجازه خواست و قبل از انقضای مدت اجازه به طهران آمد آیا آن اجازه اول که داشته است بحال خود باقیست یا لغو شده است بعد از حل این قسمت البته رعایت این مسئله خواهد شد

آقای رهنما

(اجازه)

رهنما - در دستور عرض دارم

رئیس - نسبت به صورت مجلس دیگر فرمایشی ندارید

(بعضی گفتند: خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

جمعی از نمایندگان - دستور

رئیس - آقای یاسائی نسبت به دستور فرمایشی داشتید؟

یاسائی - بلی

رئیس - بفرمائید

یاسائی - یکی دو ماده از رایورت کمسیون تجدید نظر در نظامنامه داخلی راجع به مستخدمین اداری مجلس باقی مانده

تصور میکنم مذاکره زیادی هم ندارد

اگر آقایان اجازه فرمایند مطرح شود به هم قانون استخدام کشوری جزء دستور بشود

برای اینکه در اول مجلس يك کمسیون مخصوصی برای اینکار تشکیل شد و دو سال است وقت اعضاء کمسیون صرف اینکار شده در خارج هم می بینم غالب آقایان نسبت به این موضوع اظهار علاقه می کنند

بالاخره باید این راجعه دستور کرد و زحمات دوساله آقایان راهبر نداد دیگر بسته بنظر آقایانست و پیشنهادی هم نشده کرده ام

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - بنده برای اینکه وقت مجلس گرفته نشود بطور اختصار عرض میکنم سابقا پیشنهادی کرده بودم حالا هم پیشنهاد کرده ام يك تبصره مختصر است و چند دقیقه وقت بیشتر لازم ندارد

راجع بورئیه حاجی علی بابا و گمان میکنم آقای یاسائی و خود مستخدمین مجلس هم که بخواهند قانون در باره آنها بگذرد حاضرند که این تبصره قبلا مطرح شود بعد قانون استخدام مستخدمین مجلس که بنده هم موافقم و يك پیشنهادی هم در این موضوع کرده ام و گمان می کنم مخالفی هم نداشته باشد

وزیر مالیه - لایحه نواقل و باج راهها که چند روز قبل عرض کردم خیلی مهم است و گمان میکنم خیلی لازم باشد که زودتر از تصویب مجلس بگذرد و تقاضا میکنم این مسئله اول جزء دستور شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای یاسائی پیشنهاد شما را رای بگیریم یا مسترد میکنید

یاسائی - در قسمت مستخدمین مجلس رای را رای بگیریم چون یکی دو ماده بیشتر باقی نمانده قسمت دیگرش را مسترد میکنم

رئیس - رای میگیریم بقسمت اول پیش نهاد آقای یاسائی آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد

پیشنهاد آقای آقامیرزا شهاب هم رای گرفته می شود

آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد

نسبت به پیشنهاد آقای وزیر مالیه مخالفی نیست

شیروانی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

شیروانی - از ابتدای دوره پنجم تا امروز لایحه باین بدی به مجلس نیامده است و در موقعش بنده عرایض خود را خواهم کرده مسئله بودجه که در این مملکت

همه مردم مبتلا به آن هستند اهمیتش بیشتر است

بعقبیده بنده باید بودجه را در درجه اول دستور بگذارید بعد در درجه دوم این مسئله مطرح شود والا وقت مجلس تلف خواهد شد

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای وزیر مالیه یعنی مطرح شدن لایحه راجع به باج راهها آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد

خبر کمسیون قوانین مالیه راجع باین موضوع مطرح است

شوردر کلیانست آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - بنده در دستور عرض دارم

رئیس - دستور معین شد لایحه الغاء باج راهها مطرح است

دکتر مصدق - بلی بنده در همین عرض دارم

رئیس - بفرمائید

دکتر مصدق - بنده خیلی متشکرم از اینکه دولت وسیله پیشنهاد این لایحه قانونی میخواهد باجها و عوارض دیگری را که در نقاط مختلفه بلاد و قصبات از مال - التجاره اخذ میشود و يك مالیاتی است که در ممالک متمدنه امروز مرسوم نیست و جریان امور تجاری را بطی و مخارج وصول آنرا هم زیاد و در مسافرت مسافرین و عابرین تاخیرات و مزاحمت هائی حاصل می کند نسخ نموده و از این تخمیلات گوناگون را به يك فقره مالیات ساده بعنوان مالیات راه از مال التجاره وارد و صادر در رسدات اخذ نماید با موافقت کامل در موضوع ناگزیرم از اینکه نظریات خود را نسبت بلایحه پیشنهادی بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم

در موقع اخذ باج راه هیچ امتیازی بین مجمولات نیست به عباره آخری حقوقی که از يك من طلاویا يك من چوب اخذ می شود مساویست

زیرا مدرک اخذ مالیات استفاده ایست که اشیاء معموله از مصارف تسطیح طرق و شوارع می نمایند و در حقیقت وزن اشیاء مدرک اخذ عایدات است نه قیمتشان در صورتیکه در این لایحه قضیه برعکس است ظاهرأ اساس مالیات وزن اشیاء نیست بلکه قیمت اشیاء میباشد

باین طریق که اگر شمشیری گرانست مثل تریاک و الکل و موادی که دارای الکل است يك من پنج قران و اشیاء بیرون کم قیمت مثل الوار و اجار فلزی و معدنیات باید يك من يك شاهی مالیات بدهند

ممکن است باین اصل هم بنده موافق باشم زیرا از اشیاء کم وزن هر قیمت معمولاً اشخاص

استفاده می کنند که از عهده مالیات سنگین می توانند برآیند و اشیاء بیرون قیمت محتاج اینه عموم است در این صورت مالیات باید بطوری باشد که بر ضعیف و فقرا فوق العاده تعجیل نباشد ولی متأسفانه این اصل در لایحه مزبوره کاملاً رعایت نشده .

مثلاً هیچ فرق بین منسوجات پنبه و کتان با منسوجات ابریشمی و پشمی نگذارند و از تمام آنها مالیاتی با السویه از قرار یک من یک قران اخذ می نمایند .

در صورتی که به موجب تعرفه گمرکی از منسوجات پشمی هر یک من هشت قران راز منسوجات پنبه هر ده من دوازده الی ۲۰ قران مالیات اخذ می شود .

و نیز دواجات که از روی قیمت صدی پنج و ساعت طلا که هر عددی دو تومان و نقره که هر عددی پنج قران گمرک دارد و امثال آنها که زیاد است چون در لایحه مذکور نیست بالطبع مشمول اشیاء غیر مذکور فقره اول از ماده اول این لایحه می شود و بهر یک من ده شاهی مالیات تعلق خواهد گرفت .

آنچه را که عرض شد مربوط به مال التجاره است که وارد مملکت می شود .

در خصوص مال التجاره که از مملکت خارج می شود اساس تعرفه گمرک اینست که بطور عموم از صادرات حقیقی اخذ نشود مگر مال التجاره های مذکور در تعرفه گمرکی که نوعاً قلم می باشد .

- (۱) حیوانات ذی روح
 - (۲) انسان اسلحه .
 - (۳) روغن و سایر دهنیات خوراکی .
 - (۴) مشروبات .
 - (۵) حبوبات و کنسروهای خوراکی .
 - (۶) مواد نسجی ساخته نشده .
 - (۷) تریاک .
 - (۸) سنگهای قیمتی سواز کرده یا پیاده بانضمام مروارید .
 - (۹) ماهی تازه یا خشک و بانسجین (۱۰) توتون .
- که نسبت باین مال التجاره ما هم برای اینکه صادرات تشویق شود حقوق گمرکی معمولاً زیاد نیست
- مثلاً از یرنج می پوست یک کرده هر ده من بانزده ساهی و برنجی که پوست نازک آن باقی مانده باشد هر ده من هفت شاهی و برنجی که پوست خارج داشته باشد هر ده من پنج شاهی گمرک اخذ می شود در صورتی که در این لایحه هر گاه برنج را جزو غلات یا حبوبات حساب نمایند باید یک من سه شاهی و چنانچه مشمول اشیاء غیر مذکور باشد باید یک من ده شاهی یعنی از یرنج

گردد تقریباً معادل قیمت آن مالیات اخذ شود با اینکه پنج یک مال التجاره است که غالباً از نقاط سرحدی به خارج حمل می شود و از مصارف تسطیح راه استفاده مهمی ندارد و بر فرض استفاده هم این مالیات فوق العاده بی تناسب و مانع صادرات است .

و نیز کتف که مال التجاره است از مازندران حمل می شود و چون در این لایحه ذکر نمی دارد جزو اشیاء غیر مذکور فقره اول این لایحه و باید هر یک من ده شاهی یعنی چند برابر قیمت خود مالیات بدهد .

در خاتمه عرض میکنم که چون تعرفه گمرکی در هر مملکت از روی یک سطات امامت عمیقی نوشته می شود و در موقع اجراء آن هر گاه بشکلاتی تصادف نکرده معلوم می شود عملی است اگر باید مالیاتی به فوریت وضع شود بنده بهتر میدانم که اساس وضع این مالیات همان تعرفه گمرکی باشد مثلاً یک عشر مالیات گمرکی بایشتر بعنوان مالیات را اخذ شود .

مثلاً اگر از کل صادرات واردات مملکتی معادل یک عشر حقوق گمرکی بعنوان مالیات راه اخذ شود در این صورت اگر عایدی گمرکات ما قریب ده میلیون باشد قریب یک میلیون بدون خرج از این مالیات عاید می شود و الا مقتضی است که که در این لایحه دقت های لازم بعمل آمده تا هر مالیاتی که وضع می شود عملی و مفید و بر طبق عدالت باشد .

وزیر مالیه - اساساً گمان می کنم در اظهاراتی که آقای دکتر مصدق فرمودند با ترتیب مالیاتی که امروز معمول است و در بین راهها و درج دروازه ها اخذ می شود مغایف هستند و گمان میکنم این راه هیچ کس نتواند منکر شود که این صورتی که امروز در راهها با مردم معامله می شود یک صورتیست که حقیقتاً از آن ادنی رعیت تا بزرگترین اشخاص که عبور می کنند همیشه مورد زحمت و دچار صدماتی میشوند .

این قسمت گمان می کنم هیچ محل اشکال و تردید نیست بنابر این اگر به صورت مجالس مجلس هم مراجعه شود از دوره چهارم و پنجم که خود بنده هم افتخار عضویت آن را داشتم ملاحظه خواهد شد که مکرر در این موضوع مذاکرات شد و مکرر از دولت تقاضا شد که بیک ترتیبی این زحمات را از مردم مرتفع کنند

پس از مطالبات بسیار برای اینکه این صدمات و زحماتی که بر مردم وارد می شود مرتفع شود دولت در صدر آمد که بیک صورت دیگری این مالیات ها گرفته شود

یعنی این خرج برای راهها و بلدها و شهرها ها طوری گرفته شود که اسباب زحمت و اشکال نباشد .

راهی که بنظر دولت رسیده راهیست که بنظر بنده هم اسهل طرق است همین ترتیب است که بهیچ وجه اسباب زحمت مردم و اشکال مردم نخواهد بود .

پس در قسمت اوایه خود ایشان که اظهار مغایف فرمودند همه قسم اظهار موافقت فرمودند که آن صورت باید بیک صورت دیگری تبدیل شود

اما در قسمت ثانی اینکه فرمودند خوبست این مالیات را روی گمرک نگذاریم ما نمیخواهیم تغییری در تعرفه گمرکی داده باشیم

مقصود ما از این مالیات یک وجهی است که گرفته شود برای تسطیح راه ها و درست کردن راهها که حقیقتاً اولین قدمی است که مملکت باید برای اصلاح اقتصادی خودش بردارد

و اگر راههای مملکت اصلاح نشود هیچ وقت ممکن نیست ما برای اصلاح اقتصادیات مملکت یک قدم برداشته باشیم و یک خدمتی کرده باشیم امروز اگر دقت بفرمائید در همدین یکی دوساله که یک قدری راهها بهتر شده ملاحظه میفرمائید که امور مملکت از حیث اقتصاد و تجارت یک قدری بهتر شده و البته وقتی راههای مملکت درست شد اسباب راحت از حیث ارزاق از حیث اقتصاد از حیث تجارت هم از هر جهت برای مردم فراهم می شود .

این لایحه هم برای این است که یک وجهی گرفته بشود و این راههایی که در این مملکت هست ساخته شود و ضمناً یک قسمتش هم که راجع بشهرها بوده است به شهر داده شود و برای بلدها با یک خدمتی بشود .

بنا بر این در این قسمتی که راجع بگمرک فرمودند ما مقصود نداریم که راجع بگمرک اقدامی کرده باشیم پس این قسمت را هم که کنار گذاشتیم بالطبع برمیگردیم روی همین اصل که ما باید یک مالیاتی بگیریم که این راهها را درست کنیم

حالا اگر آقای دکتر مصدق اظهار میفرمائید که در بعضی قسمت ها ممکن است کم و زیاد شود بنده هم اشکالی ندارم . بجهت اینکه این اصل را باید معتقد شد که این مالیات ها باید کنار گذاشته شود و این ترتیب مقرر می شود .

البته هر قانونی را که میگذرانند در مرحله اول ممکن است یک جزئی نواقص پیدا کند ولی در ضمن عمل وقتی یک مدتی عمل شود ما پیش را دولت دیده و مجلس دیده البته

هم مجلس هست و هم دولت و هر مابیی که دیده شده ممکن است از طرف دولت به مجلس پیشنهاد شود و آن معایب رفع شود و باید .

راجع برنج هم که فرمودند بنده گمان میکنم قسمت صادرات در این ماده اغلب بلکه همه اش نوشته شده از قبیل غلات . حبوبات . پشم و پنبه . پنبه خام . نیک این چیزهایی است که صادرات فرض شده است و برنج را هم جزو حبوبات و اینها فرض کرده اند

حالا میفرمائید برنج را جزو اینها نمی شود فرض کرد ممکن است اسم برنج را هم پیش نهاد کنید بنده هم قبول میکنم کتف را میفرمائید نوشته نشده؟

پیشنهاد میفرمائید بنده قبول میکنم یک چیز دیگری هم بنظرشان لازم است اصلاح شود و رقوم بفرمائید بنده قبول می کنم .

پس لایحه باین مهمی را نباید درش مغایف کرد برای اینکه در قسمت جزئی کوچکی ممکن است از نظر افتاده باشد آن دو قسمت هم ممکنست بعد اصلاح شود ولی باصل لایحه باید موافقت کرد البته اگر یک نظر بانی آقایان در یک قسمت هائی دارند آنرا اظهار می کنند دولت هم موافقت میکنند و اصلاح میشود و اگر بعضی قسمت ها هم مانند تا سه چهار ماه دیگر که امن قانون بموقع عمل گذاشته شده همین که در موع عمل و اجراء دیده شد یک نواقصی دارد بمجلس پیشنهاد میشود و رفع نواقص آن میشود .

جمعی از نمایندگان مندا کرات کافی است ؟

رضوی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات

رئیس - بفرمائید .

رضوی - یک لایحه باین تفصیل را که یک تغییراتی در اساس مالیات مملکت می دهد با صحبت یک موافق و مخالف نمی شود ختم کرد زیرا اینها یک چیز هائی است که بعقید بنده صادرات مملکت را خیلی کم می کند و وارداتش را زیاد می کند بنابر این خوب است آقایان بگذارند یک قدری موافق و مخالف صحبت بکنند که رای که داده میشود معلوم باشد

رئیس - رای میگیریم بکفایت مذاکرات . آقایانی که کافی میدانند قیام بفرمائید

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - کافی است . رای گرفته می شود و در روز سه شنبه مواد آقایانی که تصویب می کنند قیام بفرمائید .

(اغلب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد ماده اول (بعضیون ذیل فرمائید)

ماده اول - بموجب این قانون از وزن غیر خالص صادرات و واردات مملکتی مالیاتی در تحت عنوان مالیات راه مطابق تعرفه ذیل اخذ خواهد شد .

تریاک و الکل و مواد که دارای الکل می باشد . اسباب توالت و ترکیبات آن . سیگار و سیگارکارت یک من پنج قران منسوجات پنبه . منسوجات کتان منسوجات ابریشمی و پشمی باستثنای قالی یک من یک قران بنزین و قند یک من پنج شاهی خشکبار . غلات و حبوبات . پشم و پنبه خام . نیک . ماشین آلات و اجزاء یکی آنها (باستثنای معانی های ثانوی مصوبه ۱۳۰۳) و فزات یک من سه شاهی الوار . اجار فلزی و معدنیات که برای استعمال حاضر نشده . یک من یک شاهی شتر . اسب . استر . گاو . گاو . ماده . گوساله . الاغ . راسی سه قران گوسفند . بز . بره . راسی یک قران انومبیل . کاری . درشکه و سایر وسایل نقلیه چرخ دار معاف از اشیائی که فوقاً ذکر نشده است . یک من ده شاهی تبصره - چهار بابان و وسایط نقلیه که موقتاً بایران داخل و یا از ایران خارج می شوند از پرداخت مالیات مقرر در این قانون معاف خواهند بود فقط در ازاء یک یا مهربان مخصوص که برای تشخیص به آنها داده میشود یک قران از آنها دریافت خواهد شد ولی از بار و مال التجاره ای که بوسیله این قبیل دواب و وسایط نقلیه حمل می شود مالیات معمولی اخذ خواهد گشت

حائری زادم معیبر - یک کلمه نمی دانم در موقع نوشتن راپرت یا در مطبعه اشتباه شده در فقره پشم و پنبه خام و ناس هم بوده اینچنین فراموش شده آقایان را بورت را اصلاح بفرمائید

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - در دوره چهارم خاطر دارم روزهای آخر خیلی رای ها همینطور شده است و انومبیل گرایه که محل استفاده عموم است شصت تومان است . زود هم رای داده می شود .

یکی دیگر از چیز هائی که در این لایحه هست اینست که در هر مملکتی که بلدها دارد بلدها تقریباً یک استقلال دارد و یک عایداتی مخصوص خود بلدها است که در قانون

و یک نفر مخالف صحبت داشت آقایان می گویند اساسی هم نوشته می شود و در قوانین ما هم هست که بلدها باید مالیاتی را که برای مخارج شهرها لازم می دانند قانونش را بنویسند و پیشنهاد کنند و مجلس شورای ملی تصویب کند .

حالا ما بواسطه رای دادن باین قانون تمام آن قوانین را لغو میکنیم و بلدها را هم یک دائره یا اداره از وزارت مالیه قرار می دهیم که بایستی حقوق از وزارت مالیه بگیرد .

یکی دیگر از چیز هائی که در این لایحه هست یک بی عدالتی هائیت است که نسبت بدهندگان این مالیات ها می شود .

آقایان در این قسمت استفاده میکنیم یک قدری در وقت بفرمائید تا اکنون برای معارف بشهرها . برای روشنائی شهرها . برای خیابان سازی . برای خرج این میدان توپخانه یا میدان سه . این مالیات .

این پول را چه اشخاصی میدهند ؟ اشخاصی که در همین شهر بوده و از اینجا استفاده می کنند

عدل خیر دهاتی ها میدهند که از دروازه وارد می شوند خودتان هم مکرر دفاع کردید .

شیروانی - آقا و کیل دهاتی ها هستند !! آقا میرزا شهاب - بنده میدانم و کیل رفسنجان هم و رفسنجان هم یک دهی است از کرمان .

بهر حال همه میدانند که انومبیل شخصی در جاده های صاف راه می رود و در خیابانهای ساخته راه می رود مالیات هم میدهد باز خرج ساختن خیابان میشود

درشکه در خیابان وسیع راه می رود مالیات می دهد باز خرج همان خیابانها میشود

ولی حالا این مالیات را که وضع می کنند مالیاتی است که بر فرد فرد ایرانی حتی آنهایی که در یک گوشه از دهات هستند بایستی در ماه پنج سیر نبات برای مرضای خودشان بخرند یا بایستی چهار سیر تعجیل میشود ولی پولش بایستی صرف خیابانهای تهران و سایر شهرها بشود

آن دهاتی از این مالیاتی که میدهد چه استفاده میکنند؟

چرا بایستی در مجلس شورای ملی با یک احساسات تند یکی مالیاتی وضع شود که ضررش بجامه باشد و منفعتش را یک عده معدود محدودی استفاده کنند؟ این مطابق کدام عدالتست؟

یکی دیگر اینکه (در ماده خودش خواهد آمد) در همین مجلس قانونی وضع شد و هنوز یکسال نگذشته است (آقای آقا سید یعقوب هم چون خیلی موافق هستند شیروانی و سایر رفاهام موافق بودند این یک

مدتی نگذشته است که برای انومبیل شخصی هشتاد و دو تومان مالیات وضع کردیم و گرایه را شصت تومان و حالا معکوس شده است چه معکوس آتیم بمتناسب معکوس نیست هشتاد و دو تومان حالا شده است سی تومان و شصت تومان بحال خودش باقی مانده؟

از همه بالاتر اینست که (آقای آفاسید یعقوب چون نبودند شاید در این کارها دقت نکرده اند) از همه بالاتر اینست که نامی آتیم مالیات را بر صادرات قرار میدهم اما واردات و همچنین پارچه ابریشمی را که اینجا می آورند (با توضیحاتی که آقای دکتر مصدق دادند و بنده زانهم میدانم چیزی عرض کنم) پارچه ابریشمی یک من صد تومان بایشتر فروخته میشود میدهد یک من یک قران

آنوقت فرضاً خشکه باری که باید از اینجا صادر شود یک من سه شاهی باینج شاهی خوب . پس در این صورت ممالیات را از واردات بر میداریم و بر صادرات مان می گذاریم

اینهم گمان میکنم نه برای صلاح مملکت ما نافع باشد نه برای تجارت بلی آقای وزیر مالیه فرمودند معایب اجراء دفع میشود ولی بنده هر چه خیال میکنم این لایحه یک معایب رفع شدنی ندارد و با اینکه عقیده دارم که رای داده خواهد شد معذک یک معایبی دارد که رفع شدنی نیست و گفتنی هم نیست و بعد که دچار محظورات شدند آنوقت خودشان خواهند فهمید که بنده چه عرض میکنم

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

شیروانی - اجازه های ما نوشته نمی شود

رئیس - چرا نوشته شده است

شیروانی - اجازه های ما نوشته نمی شود والا بنده اول شخص بودم که اجازه خواستم رهنما - نمایندگان معترم در آن موقعی که مالیات بلدی گویا در مجلس طرح شده بود بخاطر دارند که در آن موقع دو فکر و دو عقیده در مجلس تعقیب می شد یک فکر و عقیده این بود که بایستی برای کلبه و وسایط نقلیه (که دنیا با آن زندگانی می نکند و هر ساعت چوب جلو آنها نکند و مالیات بمناوبن مختلفه نگرفت و بالاخره زندگی این مملکت را با زندگی خر و قاطر و شتر نکرده اینها صحبت می شود و یکی از موافقین آقای تقی زادم بودند . آقای شیروانی و سایر رفاهام موافق بودند این یک

و یک نفر مخالف صحبت داشت آقایان می گویند اساسی هم نوشته می شود و در قوانین ما هم هست که بلدها باید مالیاتی را که برای مخارج شهرها لازم می دانند قانونش را بنویسند و پیشنهاد کنند و مجلس شورای ملی تصویب کند .

حالا ما بواسطه رای دادن باین قانون تمام آن قوانین را لغو میکنیم و بلدها را هم یک دائره یا اداره از وزارت مالیه قرار می دهیم که بایستی حقوق از وزارت مالیه بگیرد .

یکی دیگر از چیز هائی که در این لایحه هست یک بی عدالتی هائیت است که نسبت بدهندگان این مالیات ها می شود .

آقایان در این قسمت استفاده میکنیم یک قدری در وقت بفرمائید تا اکنون برای معارف بشهرها . برای روشنائی شهرها . برای خیابان سازی . برای خرج این میدان توپخانه یا میدان سه . این مالیات .

این پول را چه اشخاصی میدهند ؟ اشخاصی که در همین شهر بوده و از اینجا استفاده می کنند

عدل خیر دهاتی ها میدهند که از دروازه وارد می شوند خودتان هم مکرر دفاع کردید .

شیروانی - آقا و کیل دهاتی ها هستند !! آقا میرزا شهاب - بنده میدانم و کیل رفسنجان هم و رفسنجان هم یک دهی است از کرمان .

بهر حال همه میدانند که انومبیل شخصی در جاده های صاف راه می رود و در خیابانهای ساخته راه می رود مالیات هم میدهد باز خرج ساختن خیابان میشود

درشکه در خیابان وسیع راه می رود مالیات می دهد باز خرج همان خیابانها میشود

ولی حالا این مالیات را که وضع می کنند مالیاتی است که بر فرد فرد ایرانی حتی آنهایی که در یک گوشه از دهات هستند بایستی در ماه پنج سیر نبات برای مرضای خودشان بخرند یا بایستی چهار سیر تعجیل میشود ولی پولش بایستی صرف خیابانهای تهران و سایر شهرها بشود

آن دهاتی از این مالیاتی که میدهد چه استفاده میکنند؟

چرا بایستی در مجلس شورای ملی با یک احساسات تند یکی مالیاتی وضع شود که ضررش بجامه باشد و منفعتش را یک عده معدود محدودی استفاده کنند؟ این مطابق کدام عدالتست؟

یکی دیگر اینکه (در ماده خودش خواهد آمد) در همین مجلس قانونی وضع شد و هنوز یکسال نگذشته است (آقای آقا سید یعقوب هم چون خیلی موافق هستند شیروانی و سایر رفاهام موافق بودند این یک

(بشرح ذیل قرائت شد) پیش نهاد میکنم بر قسمت پنجم رقومه در صفحه اول افلام ذیل اضافه شود. کتب - پوست انار - هیزم - ذغال - چوب - شریعت زاده - محمدولی اسدی

شریعت زاده - چون این اشیا در این قسمت ذکر نشده لازم میاید که مشمول قسمت اخیر ماده باشد و به عنوان اشیا بیکه ذکر نشده است. یک مندم شاهای گرفته شود و نسبت باین افلام گرفتن یک مندم شاهای صحیح نیست.

رئیس - مقصد از قسمت پنجم این ماده کجا است؟ یک مندم سه شاهای بایک من یکشاهی

شریعت زاده - مقصود یک من یکشاهی است.

وزیر مالیه - یک دفعه دیگر قرائت (مجدداً قرائت شد)

رئیس - مقصود این است که بعد از الوار و اجار فازی که برای استعمال حاضر نشده نوشته شود عقیده کمیسیون چیست؟

مخبر - در همان قسمت الوار اجار فازی آن هاهم نوشته شود کمیسیون مخالف نیست؟

رئیس - جزو همین قسمت میشود پیش نهاد آقای عدل.

(بشرح ذیل خوانده شد) پیش نهاد میکنم در ماده اول پس از لفظ گوساله کلامی اضافه شود.

رئیس - آقای عدل (اجازه)

عدل - تصور میکنم این فراموش شده است اینجا که نوشته است شتر - اسب - استر - گاو - گاو ماده - گوساله - باید گاو میش هم اضافه شود بعد الاغ

مخبر - قبول میکنم.

رئیس - گاو میش را هم قبول کردند پیش نهاد آقای مهدوی.

(بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیش نهاد میکنم - بعد از جمله خشکه بار بجای منی سه شاهای دوشاهی - معین شود.

رئیس - آقای مهدوی (بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیش نهاد میکنم - بعد از جمله خشکه بار بجای منی سه شاهای دوشاهی - معین شود.

رئیس - آقای مهدوی (بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیش نهاد میکنم - بعد از جمله خشکه بار بجای منی سه شاهای دوشاهی - معین شود.

رئیس - آقای مهدوی (بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیش نهاد میکنم - بعد از جمله خشکه بار بجای منی سه شاهای دوشاهی - معین شود.

پیش نهاد میکنم در عوارض راجع به الکل و مواد الکلیه و توالث و ترکیبات آن یک مندم یکتومان گرفته شود

رئیس آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب گمان میکنم که خود آقایان قبول دارند که وضع این قانون در نظر درس باشد یکی تصفیه اخلاق عامه یکی در واقع عوایدی است برای مملکت اینچنان در واقع هم تصفیه اخلاق است و هم مالیات بر تجمل است پس مالیات بر تجمل بهترین مالیات است که بنده این را پیش نهاد کردم.

شریعت زاده - بنده هم بچنین پیش نهادی کرده ام

معاون وزارت مالیه - مسئله علاوه مالیاتی باستانه تجملی که وارد مملکت میشود یک چیزی است منظور نظرمه و البته بعضی اوقات هم گفته می شود که اصلاً اگر ورودش منع شود برای رفاهت عامه و منفعت عموم بهتر است وای آقایان دقت بفرمایند که این قبیل چیزها که در اینجا نوشته شده است یک حقوق معینه دارند غیر از آنچه ذکر کرده ایم و باید تناسب در این قبیل چیزها را بدون اینکه شرح بسطی بدهم رعایت کرد.

رئیس - آقای عدل (اجازه)

عدل - میخواستیم عرض کنم که لفظ تریاک نوشته نشود چون تریاک از جمله صادرات مهم ما است و آنرا باید قدری ملاحظه کنیم. الکل هم همانطوری که آقای معاون فرمودند یک مالیات هنگفتی ازش گرفته میشود و باید یکطوری بشود که تناسب داشته باشد ولی تریاک را نمیشود زیاد کرد.

رئیس - در پیش نهاد آقای آقا سید یعقوب ذکر کردی از تریاک نشده است ممکن است یک مرتبه دیگر قرائت شود.

(مجدداً قرائت شد) مخبر - یک جمله عرض میکنم که دارد موضوع کم کم تغییر پیدا می کند. این مالیات چیست؟ مالیات راه است که از درب دروازه تهران تا بانزلی میرسد هر ده قدم راه یکچوب جلوشان می انداختند و یک یولی از شان مسی گرفتند مطابق وزن اجناس خواستند یک مالیاتی هوش تشخیص بدهند کار قیمت و حیثیت جنس نداشتند بعضی جنس ها بود. است که سر تا سر مملکت عبور می کرده و صد جا از آن باج راه می گرفتند.

پارچه یک جنس است که وقتی وارد ایران شد ممکن است تمام طول خط ایران را برود و هر چند فرسخی یک باجی باو تعلق میگرفت چون پنجاه قام مالیات میداده این

رادر یک جا جمع کردند گفتند در سرحد بنده ولی بعضی جنس ها بوده است که از ده بانزده فرسخی سرحد بیشتر عبور و مروری نداشته مثلا چوب و نخله که میخواهند بخارجه بفرستند. بدیهی است که راه هیچوقت صرف نمیکنند که غلات با چوب طهران را حمل بخارجه کنند.

این مال هفت فرسخی نزدیک سرحد است و از یک باج خانه عبور میکرده یک باج خفیفی میداده است. گفتند یک من صد دینار سه شاهای بدهد و هیچ نظری باینکه این جنس جزه صادرات با واردات است نداشتیم

گفتم بجای باج راه که هر چند فرسخ جلوشان را می گرفتند یک من می گرفتند این مالیات را بدهند.

باین جهت فرق گذاشتیم بین اجناسی که از پنجاه باج خانه عبور میکنند با اجناسی که از یک خانه عبور میکنند می کنند و این تفاوت نرخی که معین شده است برای عبور و مرور اجناس است در داخل مملکت.

رئیس - پس کمیسیون قبول نمی کند؟

مخبر - خیر بنده نمی توانم قبول کنم چون مالیات بر صادرات و واردات وضع نمیکنم.

رئیس - پیش نهاد آقای اسدی و شریعت زاده هم فقط راجع بتوالث و الکل است. شریعت زاده مسترد میدارم.

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیش نهاد آقای آقا سید یعقوب آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد پیش نهاد آقای تجدد و شریعت زاده.

(اینطور خوانده شد) بنده پیش نهاد میکنم - که افلام ذیل در ماده اول علاوه شود.

برنج و مرکبات یک من یکشاهی

رئیس - قسمت برنج را آقای مخبر قبول کردند.

شریعت زاده - نسبت بقسمت مرکبات پیش نهاد میکنم.

رئیس - این یک قلمی است که اگر کمیسیون قبول کند در ضمن قسمت پنجم اضافه خواهد شد.

رئیس - قسمت برنج را پس گرفتند فقط مرکبات را پیش نهاد کرده اند که یک من یکشاهی باشد.

در واقع ما این مالیات را برداشته ایم و بیک صورت دیگری تبدیل می کنیم هیچ نظری هم نداریم که از علاوه کردن میزان مالیاتی استفاده کنیم

بعلاوه قبلا هم بنده بطور اشاره عرض کردم اینها یک چیزهایی است که بوجوب تعرفه گمرکی حقوق خودش را می بردارد و بهتر آن است وارد در آن قسمت پرداخت نشود.

رئیس - عقیده کمیسیون چیست

مخبر - بنده نمی توانم قبول کنم برای

اینکه تولید یک زحمتی میکنند تشخیص اشیا و لو کس را کی میدهند یکی دوقدر در آنجا در نظر گرفته شده است مثل الکل و اسباب توالث که جزء آن فقره سنگین مالیات شده

پارچه ابریشمی که راهم چون آقایان گفتند لو کس است تفاوت گذارده شد و یک من دوقران شد در صورتی که با یک کاری حمل می شود و چون تشخیص اشیا لو کس اشکال دارد بنده نمی توانم قبول کنم

رئیس - رأی میگیریم به قابل توجه بودن پیش نهاد آقای آقا میرزا شهاب که موافقین قیام فرمایند

(عده ای برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد آقای کازرونی و هابیم پیش نهاد کرده اند کلمه نمک حذف شود

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده بظنم این است که در بعضی از جزایر خلیج فارس ما معدن نمک داریم که نمک آن بخارجه حمل می شود - حالا بدینسانه یکی دوسال است که خارج نمی شود و اگر بنا باشد در موقع خروج از سرحد یک من صد دینار یا سه شاهای هم از آن بگیرند البته خارج نمی شود برای این نمک خودش این اندازه ها قیمت ندارد و برای حمل بخارجه صرف نمی کند و آن کسی که معدن را اجاره کرده است متضرر می شود

اگر بخوانند که نمک از مملکت خارج نشود این یک چیزی است والا هیچ مورد ندارد معدن نمکی که در یکی از جزایر است و نمک آن به خارج حمل می شود مالیات بدهد - بعلاوه نواق و باج راه هم که بآن تعلق نمیگیرد

رئیس - آقای عدل (اجازه)

عدل - عرض کنم که نمک ابتدا در جزء دهشاهی ها نوشته شده بود یعنی بنده مدعی شوم که در سرحدات شمالی یک معدن نمکی هست که دولت اجازه میدهد و بار آن بیش از سه چهارقران فراتر قیمت ندارد و اگر برای سه چهارقران هم مالیات بر آن جمعیل شود

آن وقت دیگر حمل بخارجه نمیشود و بنده از آن صفحات اطلاع دارم که اگر نمک ما را نبرند نمیتوانند از جاهای دیگر تحصیل کنند و غالباً میبرند به خاک ترکیه و باید یک کاری کرد که ببرند و بالاخره بهتر ترتیبی بود مالیات آن را یک من سه شاهای کردند

دیروز بنده رفتم وزارت مالیه و در آنجا راجع بمسئله نمک یک مذاکره ای شد

میکفتند که از سمت بین النهرین و جنوب مقدار زیادی نمک از ایران بخارج حمل می شود و آنها مجبور هستند که این نمک را بخرند

یعنی اگر نمک از ایران بآنجا نرود از جای دیگر نمیتوانند تهیه کنند و اگر همان یک من دهشاهی را هم بدهند ضرری بصاحب جنس وارد نمی آید و صادرات هم نکند بیدانی کند و بنده از آن پیشنهادی که کرده بودم یک اندازه پشیمان بودم ولی بهر حال هفت شاهای تخفیف داده شد و حالا آقای کازرونی میفرمایند معاف باشد و این بصره ما نیست و برای ما مضر است

مخبر - همان قسمی که آقای عدل توضیح دادند ابتداء دولت در این لایحه ذکر از نمک نکرده بود و بالطبع مشمول آن فقره ده شاهای می شد

برای اینکه کلمه چیزهایی که اسم برده نشده باید یک من ده شاهای بدهد و ما برای اصلاح آمدیم نمک را هم ضمیمه این فقره کردیم

حالا آقای کازرونی میفرمایند حذف کنیم و ما مشمول یک من ده شاهای می شود و من نمیتوانم قبول کنم

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیش نهاد آقای کازرونی - آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد - پیش نهاد آقای شیروانی (بشرح ذیل قرائت شد) بنده پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

و میگفتند که از سمت بین النهرین و جنوب مقدار زیادی نمک از ایران بخارج حمل می شود و آنها مجبور هستند که این نمک را بخرند

یعنی اگر نمک از ایران بآنجا نرود از جای دیگر نمیتوانند تهیه کنند و اگر همان یک من دهشاهی را هم بدهند ضرری بصاحب جنس وارد نمی آید و صادرات هم نکند بیدانی کند و بنده از آن پیشنهادی که کرده بودم یک اندازه پشیمان بودم ولی بهر حال هفت شاهای تخفیف داده شد و حالا آقای کازرونی میفرمایند معاف باشد و این بصره ما نیست و برای ما مضر است

مخبر - همان قسمی که آقای عدل توضیح دادند ابتداء دولت در این لایحه ذکر از نمک نکرده بود و بالطبع مشمول آن فقره ده شاهای می شد

برای اینکه کلمه چیزهایی که اسم برده نشده باید یک من ده شاهای بدهد و ما برای اصلاح آمدیم نمک را هم ضمیمه این فقره کردیم

حالا آقای کازرونی میفرمایند حذف کنیم و ما مشمول یک من ده شاهای می شود و من نمیتوانم قبول کنم

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیش نهاد آقای کازرونی - آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد - پیش نهاد آقای شیروانی (بشرح ذیل قرائت شد) بنده پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

پیش نهاد میکنم در فقره اول کلمه تریاک حذف شود

شیروانی - وقتی لایحه الغاء اقباب به مجلس آمده بود یک عدد در آنجا دیدند که زمينه مجلس حاضر است که بقیه القاب را لغو کنند

اما حالا میخواهند در مقابل الغاء آن یک مالیات هائی کادو برابر باج راه است از مردم بگیرند منتهی حالا دروازه از رعیت نمی گیرند و مأمور مالیه میرود توی ده ازش میگیرد.

حالا در مواد که مذاکره میشود بنده عرض خود را عرض می کنم که دو برابر هم گرفته خواهند شد آنوقت یک مالیات جدیدی هم بر مال التجاره ایران وضع میشود که بالغ بر چند میلیون میشود و بعقد بنده این چهار پنج روز آخری مجلس سزاوار نیست که یک چنین مالیات سنگینی جمعیل شود این مملکت کنیم.

صادرات این مملکت را دو یا سه چشمه جنس بر میزند یکی تریاک است. یکی قالی است. یکی هم خشکه بار و هر کدام از آنها را یک ترتیبی مالیات برش وضع کرده اند.

تریاک ایران در این سنوات اخیر اگر باستانسبک گمرک ملاحظه کنید تقریباً سالی سی و دو کرور باین مملکت پول می آورد ولی امسال شاید یک قدری کمتر از سالهای دیگر بوده است و هفت هشت کرور آورده است.

حالا میخواهند این صادره هم هم محوشود و اقسام نشانات شده تشبیهات بین المللی و سرحدی وغیره شده و بالاخره از هیچ جا که موقوفیت حاصل نکرده اند آمده اند از آنجا تجدید تریاک بشنا صادره مهم ایران الان یک من سی تومانی مالیات وضع کرده اند یعنی نه تنها تریاک که در داخله مصرف میشود بلکه از آن تریاک هم که از سرحد خارج میشود صد توفی سی تومانی مالیات می گیرند یک مالیات دیگر هم الان بآن اضافه کرده اند فردا با یکی دیگر هم اضافه میکنند پس فردا هم یک مالیات دیگر تا اینکه دیگر صادر نشود اما از کجا طلا و نقره بیآوریم. در سایر نقاط دولت بتجار دستی پول میدهد و کم کم میکند که یک صادری از مملکت بیرون برود آنوقت از راه دیگر مالیات هائی از ملت میگیرد.

ولی ما تمام قوانین را داریم صرف این میکنیم که جلو صادرات ایران را بگیریم.

این است که بنده از نقطه نظر مصالح مملکت مضر میدانم که یکشاهی مالیات بر تریاک جمعیل شود یا اینکه یک صادره دیگر جای آنرا بگیرد.

وزیر مالیه - اینجا آقای شیروانی فرمودند که اگر دولت یک لایحه برای الغاء مالیات می آورد من قربانی میگردم ولی این لایحه را نمی آورد اگر آنرا می آورد ها و بلد ها و شهرها چه میشود و اگر ممکن است از یک محل معینی اینرا تهیه بکرد البته حرفی نیست.

ولی بایستی این راهها و این بلدها و این شهرها یک ترتیبی که خود مردم یک حقوقی بدهند اداره شود.

منتهی آن ترتیب را که مشکل بود دولت لغو میکند و این ترتیب را که آسان تر است پیش نهاد میکنند و اگر ماده چهارم مراجعه بفرمایند ملاحظه خواهید فرمود که چقدر مالیات است که دولت الغای آن را پیشنهاد کرده.

فقط تفاوتی که بین این لایحه و آن یکی است این است که این مالیات هائی که امروز دولت میخواهد وضع کند نسبت بآن مالیاتی که گرفته میشود هم زحمتش کمتر است و هم چون جمع آوریش مرتب است از آن حیث مایه اندازش هم بیشتر میشود نسبت بصادرات هم که فرمودند مکرر اظهار شد که این یک مالیات هائی نیست که بخواهیم در کم و زیادیش تبعیض کنیم بلکه این یک مالیاتی است متعلق براهها و شهرها که الان مینهند منتهی مایه اندازش تکانو مغارج آنرا بترتیبی که امروز گرفته میشود نمی نماید برای اینکه مقدار زیادی از آن تفریط میشود و این ترتیب که پیشنهاد شده است بهتر است.

رئیس - عقیده کمیسیون چیست

مخبر - من نمی توانم قبول کنم

رئیس - رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن پیش نهاد آقای شیروانی آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد - پیش نهاد دیگر آقای شیروانی (اینطور خوانده شد) بنده پیش نهاد میکنم در فقره سوم نوشته شود بنزین. قند یک من یک قران.

شیروانی - یک فرمایشی آقای وزیر مالیه فرمودند که بنده آن را قبلاً عرض میکنم. ما باید دلیلی که قانون نبوده و اجرا میشده است حالا میخواهیم صورت قانونی بدهیم مثل لواپچی که از مجلس شورای ملی گذشته و این کتاب قانونی که مادمالمان را به آنها خوش کرد ایم بشود

باج راه یک مالیاتی بوده است که بر خلاف قانون گرفته میشده و حالا میخواهیم آنرا قانونی کنیم

وقتی هم که بنده ماده ششم قانون وساطت نقلیه مراجعه کردم دیدم این یک مالیاتی است که مجلس وضع کرده است برای شهرها و یک مالیاتی نیست که به صندوق مالیه مرکز بیاید.

بلکه باید هر شهری خودش بگیرد بدون اینکه دولت رادخاله بدهد خودش هم خرج کند و اساساً یک اصل مشروطیت را ما اینجا داریم پایمالی کنیم اما این پیشنهادی که بنده کرده ام باز از همان نقطه نظر است.

رئیس - پیشنهادهای دیگر هم در این زمینه هست که از یکمن صد دینار شروع شده و سه شاهی و یکمباسی و پنجشاهی هم رسیده علی ای حال رأی می گیریم بقبایل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند .

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای دکتر مصدق (بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می کنم یکمن یکمباسی از صادرات و واردات باستانی حیوانات ذیروح اخذ شود .

دکتر مصدق - بنده مقصودم از پیش نهاد یک توضیحاتی بود و در زمینه آن توضیحاتی میدهم

چون در اینجا مذاکره شد که باج راه را بر میدارند و حالا که باج راه را بر میدارند باید عوض آن هم که میخواهند یک مالیاتی وضع کنند جنس مال التجاره را همان طور که باج راه نمی بایست در نظر بگیرد این جا هم نباید در نظر گرفته شود .

مال التجاره را که از راه میگذرد هر چه باشد نسبت بوزنش باید مالیات بگیرند نه نسبت بقیمتش .

علی ای حال قبل از اینکه داخل در مجلس بشویم با این بیتی که حقیقه خیلی خوب است و من هم موافق بودم و هستم خدمت آقای وزیر مالیه عرض کردم که امروز صلاح میدانم این پیشنهاد را به مجلس نیاوردیم به مقام ریاست هم عرض کردم که اگر ممکن باشد امروز مطرح نشود و در کمیسیون یک تجدید نظری درش بشود آنوقت بیاورند .

حالا هم خدمت آقای معاون وزارت مالیه عرض کردم که حالا که شما میخواهید این مالیات و این باج را نسخ کنید اگر واقعاً بخواهید عین باج راه را قرار بدهید عین همین پیشنهادی است که آقای مدرس فرمودند بجهت اینکه باج راه از وزن مالیات میکشد شما هم باید از وزن مالیات بگیرید هیچ فرقی نباید بگذارید بین قیمت اشیاء و اگر بخواهید صلاح و صرفه مملکت را در نظر داشته باشید باید احصائیه های گمرکی را ما به بیینیم و بدانیم چه چیزهایی از مملکت خارج می شود و آن چیزهایی که خارج می شود قیمتشان چیست؟

امروز اگر بخواهیم در اشیاء غیر منگور صحبت کنیم یعنی هر کس هر چیزی را که ذکر نشده است پیش نهاد بکنند این خیلی مشکل است زیرا خیلی چیزها است که در اینجا پیش بینی نشده .

آقای مدرس هم فرمودند که از اشیاء غیر منگور باید ترسید و آن چیزهایی

که غیر منگور است خیلی چیزهاست که این پیش بینی نشده و ممکن است یک مالیاتی بهش تعلق بگیرد که فردا برضغافه و فقراء و صادرات مملکت تحمیلاتی بشود .

پس بنظر بنده باید احصائیه گمرکی را در نظر گرفت اینکار هم چندان اهمیتی ندارد و در ظرف بیست و چهار ساعت میشود اینکار را کرد که احصائیه گمرکی را بیینیم و به بیینیم از مملکت چه چیزهایی خارج می شود و بمناسبت قیمتشان یک چیزهایی معین کنیم که صادرات مملکت زمین نخورد بنده عرض توضیحات بود و پیش نهاد را هم نمی خواهم رأی بگیرند و استرداد می کنم .

رئیس - پیشنهاد شاهزاده افسر راجع بتریاک است .

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیش نهاد می کنم از تریاک لوله منی چهارقران و از چونه منی ۳ قران گرفته شود .

رضوی - پیش نهاد بنده مقدم است چون که تراین است .

رئیس - اینجا صحبت کم و زیاد نیست .

افسر - البته مطالبی که آقایان بیان کردند و توضیحات مفصل دادند صحیح است زیادی تعمیم مالیات بر تریاک غیر عادلانه است و بایستی آقایان بدانند که از تریاک مبلغی در گمرک اخذ می شود و مبلغی هم عوارض دیگر دارد .

بالاخره بایستی فهمید که این تریاک هایی که خارج می شود در مقابل تریاک هایی که وارد می شود ارقام قابل هندوستان که بیست تراز تریاک ایران هم هست چه تحمیلاتی برش می شود و باید فکری کرد که تریاکی که خارج می شود در مقابل تریاکی که داخل می شود آنقدر تعمیم نشود که جلو گیری از صدور آنها بکنند .

اینست که بنده سه قران برای تریاک چونه پیشنهاد کردم و چهار قران برای تریاک لوله که یک قدری امتیاز دارد و از این بیشتر را بنده برای زراعت و صادرات تریاک مضر میدانم و خوب است آقایان رأی بدهند .

رئیس - دو پیش نهاد دیگر هم بطور اطلاق شده است یکی یک من سه قران و یکی دو ریال . آقای مخبر

مخبر - بنظر مجلس واگذار می کنم .

رئیس - رأی می گیریم

وزیر عدلیه - این پیشنهاد غلط است و خوب است تجزیه شود تریاک لوله یعنی چه ؟ تریاک لوله که حمل بخارج می شود .

افسر - بنده عرض کردم تریاک لوله نه اینکه گناه داشته باشد یا هیچ بخارج حمل نشود بنده تجزیه اش را هم

قبول میکنم و بجز تریاک لوله چهارقران تریاک چونه سه قران .

رئیس - آقای مخبر .

مخبر - قبول نمیکنم .

رئیس - رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند (چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای رضوی مطلق است (بشرح زیر قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم از تریاک یک من سه قران گرفته شود . غلامحسین مسعود رضوی .

بعضی از نمایندگان - رد شد

رضوی - این رد نشده است برای اینکه مال آقای افسردو جزء داشت این بطور مطلق است اگر اجازه می دهند عرض کنم .

رئیس - بفرمایند .

رضوی - توضیح زیادی هم ندارم به جهت اینکه مکرر توضیح داده شده است مقصود همان مالیات و سائل نقلیه است و آن هم فرق نمیکند خواه بارش تریاک باشد یا قند باشد قدری که در تمام مملکت باید برود می گویند سه شاهی اما تریاک را که ما میگوئیم سه قران بگیرند صدمه وارد می آورد از این جهت بنده این پیشنهاد را کردم که به صادرات مملکتی هم صدمه وارد نیابد

وزیر مالیه - چون آن پیشنهادی که سه قران بود رد شد ممکن است چهار قران پیشنهاد کنند و آقای مخبر کمیسیون هم موافقت کنند و ما هم موافقت می کنیم تا نظر آقایان هم تا من شود

رئیس - رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند (چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . یک پیشنهاد دیگری هم چهارقرانی شده است

مدرس - پیش نهاد من راجع بدستور است .

رئیس - ببخشید پیشنهاد آقای مدرس قرائت میشود (اینطور خوانده شد)

پیشنهاد می کنم لایحه قبل از دستور خارج شود که صادرات و واردات و وزن تحقیق از وزارت مالیه شود و در جلسه آتی مطرح شود .

مدرس - بنده گفتم لایحه از دستور خارج شود که آقایان بروند در خارج وزن صادر و وارد را تشخیص بدهند و من عقیده ام اینست که دو میلیون خروار صادر و وارد داریم که یک من صد دینار و دو میلیون تومان می شود .

این عقیده من است شما بروید تحقیق کنید بیاناتافون هم میشود تحقیق کرد اگر آمدند و گفتند خیر یک میلیون است یک من یک عباسی بکنید اگر گفتند ۲ میلیون است یک من صد دینار بکنید .

بنابر این من تقاضا کرده که امروز از دستور خارج شود در جلسه دیگر جزو دستور شود تمام اینتر فهای که ما میزنیم که نمی دانیم عاقبتش چه میشود و اگر تریاک را ۴ قران بکنید چه میشود؟

بالاخره اینها را روی من بگذاریم و از اجناس یک میزان گرفته شود و عقیده من اینست که دو میلیون خروار خارج و داخل میشود که نتیجه اش دو میلیون تومان می شود .

اینرا از گمرک با تلفون بپرسید و بعد بیاید برای بدهید امروز اینکار را نکنید و در جلسه دیگر در اول دستور قرار بدهید .

یک نفر از نمایندگان - پس شما میخواهید این لایحه بگذرد .

مدرس - من چرا نمیخواهم لایحه بگذرد شما خبر ندارید که تا حال هزار کاغذ شکایت از ترتیب نواقیل برای من آمده من میخواهم این لایحه بگذرد ولی بیک طوری که سر مردم را با اره نیرند .

وزیر مالیه - اساساً حرف دسر این است که دولت با آن ترتیبی که آقای مدرس فرمودند که بطور کلی از تمام اجناس یک میزان گرفته شود این را دولت موافق نیست .

چون یک جنسی است که مصلحت می دانیم یک شاهی گرفته شود . یکی صد دینار و یکی پنج شاهی والا اسباب زحمت میشود .

این است که عرض کردم سه ماه چهار ماه است دولت در این باب مطالعات خودش را کرده و تمام اطراف قضایا را دیده است و صورتهائی که میفرمایند همه را دیده است و مطالعه و دقت خودش را کرده است . و این لایحه را با اینصورت در آورده و پیشنهاد کرده است .

دیگر اینکه عرض کردم که این لایحه از حیث جهات اطراف کار که برای تجارت ضرر نداشته باشد و برای صادرات واردات ضرر نداشته باشد و اسباب زحمت مردم هم نشده باشد

بالاخره تمام این قسمت ها در این لایحه منظور شده حالا دیگر بسته بنظر آقایان است .

رئیس - آقای یاسائی هم مخالفید؟

یاسائی - بنده هم با خروج از دستور مخالفم

رئیس - آقایانی که با پیشنهاد آقای مدرس موافقت قیام فرمایند (عده قلبی برخاستند)

رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم از تریاک چهار قران گرفته شود .

مخبر - بنده قبول نمیکنم که مذاکره خانم پیدا کند

رئیس - آقای دولت آبادی پیش نهادتان را چه میکنید؟

دولت آبادی - بفرمایند قرائت شود (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که از تریاک یک من دو قران و با صد دینار گرفته شود دولت آبادی - بنده نمیخواهم داخل در موضوع تجارت تریاک بشوم و راجع به تجارت تریاک و تأثیرات و پیش آمدهای اخیر که این مال التجاره و ترتیبات آن کرده است و ضررهائی که مملکت وارد شده نمی خواهم وارد شوم فقط میخواهم عرض کنم تریاکی که از ایران خارج می شود بدو صورت است یک صورتش همان عوائد قانونی است و در بعضی جاهای از عوارض قانونی عوارض غیر قانونی هم دارد بنده از نقطه نظر تریاک اصفهان عرض میکنم یک نفر از نمایندگان - اصفهان تریاک ندارد .

دولت آبادی - اگر تریاک ندارد بنده حرفش را از نرم عده تریاکی که از ایران بیرون میرود از اصفهان خارج می شود که آمده اند و یک قراردادی با تجار اصفهانی کرده اند بطور اجماع که تاجر تریاک فروش اصفهانی خودش حق ندارد تریاکش را حمل کند و باید بتوسط بیست حمل کنند آن وقت یک مبلغ گزافی که سی و سه تومان یا سی و چهار تومان است از هر صندوقی میگیرند و حمل می کنند

در این مدت مکرر شکایت از تجار اصفهانی شده است که ما نمی توانیم پای بند این قرارداد باشیم . بموقع تریاک ما نمی رسانند و ضرر ما وارد میشود و ما می خواهیم در باب تریاک خودمان آزاد باشیم .

و بنده از نقطه نظر کلیه تریاک ایران عرض می کنم یک من پنج قران زیاد است و باید اقلاً نصف شود و زیاد تر از این را جایز نمی دانم

آقای وزیر یک فرمایشی کردند و فرمودند که ما عوض این مالیات از آن عوارض غیر قانونی می گاهیم

بنده عرض میکنم بیش از این نباید تحمیل شود . تریاک یک جا مالیات میدهد یک جا هم باید صندوقی سی و سه تومان اجباراً مالیات غیر قانونی بیست بدهد یک جا هم یک من پنج قران اینجا بدهد . بییند چه قدر می شود آن وقت صندوقی هجده تومان هم بر آن سی و سه تومان اضافه می شود .

پس دیگر کی خرید و فروش می کنند و بالاخره اگر ممکن است اولاً مال همین هجده تومان از آن عوارض قانونی به کنند بنده عرضی ندارم و الا بنده بنده این است که یک من پنج قران زیاد است از این جهت نصف پیشنهاد کردم .

حالا دیگر بسته است بنظر آقایان .

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بنده نمی توانم قبول کنم .

رئیس - عده کافی نیست . متأسفانه بواسطه بدی بعضی مواد نظام نامه بعضی از آقایان استفاده می کنند و هیچ جزائی هم در بین نیست علی ایحال جلسه را ختم می کنیم جلسه آتی روز شنبه سه ساعت ونیم قبل از ظهر در همین دستور امروز .

(مجلس یک ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد تدین منشی م شهاب منشی علی خطیبی جلسه ۲۴۸ صورت مشروح مجلس مورخه شنبه هفدهم بهمن ماه ۱۳۰۴ مطابق بیست و دوم رجب ۱۳۴۴ مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای تدین تشکیل گردید .

(صورت مجلس پنجشنبه پانزدهم بهمن ماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمود)

رئیس - آقای نظامی (اجازه)

میرزا بدالله خان نظامی - قبل از دستور عرض ارم .

رئیس - آقای دکتر آقایان دکتر آقایان - قبل از دستور

رئیس - آقای آصف فرج الله خان آصف - بنده ابتلاء و کسالتم را اخیراً بمقام محترم ریاست اطلاع داده بودم اینجا بنده را غائب بی اجازه نوشته اند که ان میکنم قابل اصلاح باشد .

رئیس - اصلاح می شود آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - بر طبق رأی مجلس مقدس القاب ملغی شده و این قضیه در صورت مجلس رعایت نشده است آقای میرزا حسین خان مستوفی را مستوفی الملک مینویسند و این قضیه از اینجا بجا رانده کرده است خوبست رعایت این مسئله بشود و در صورت مجلس القاب را ننویسند

رئیس - اصلاح میشود آقای آقا سید یعقوب (اجازه)